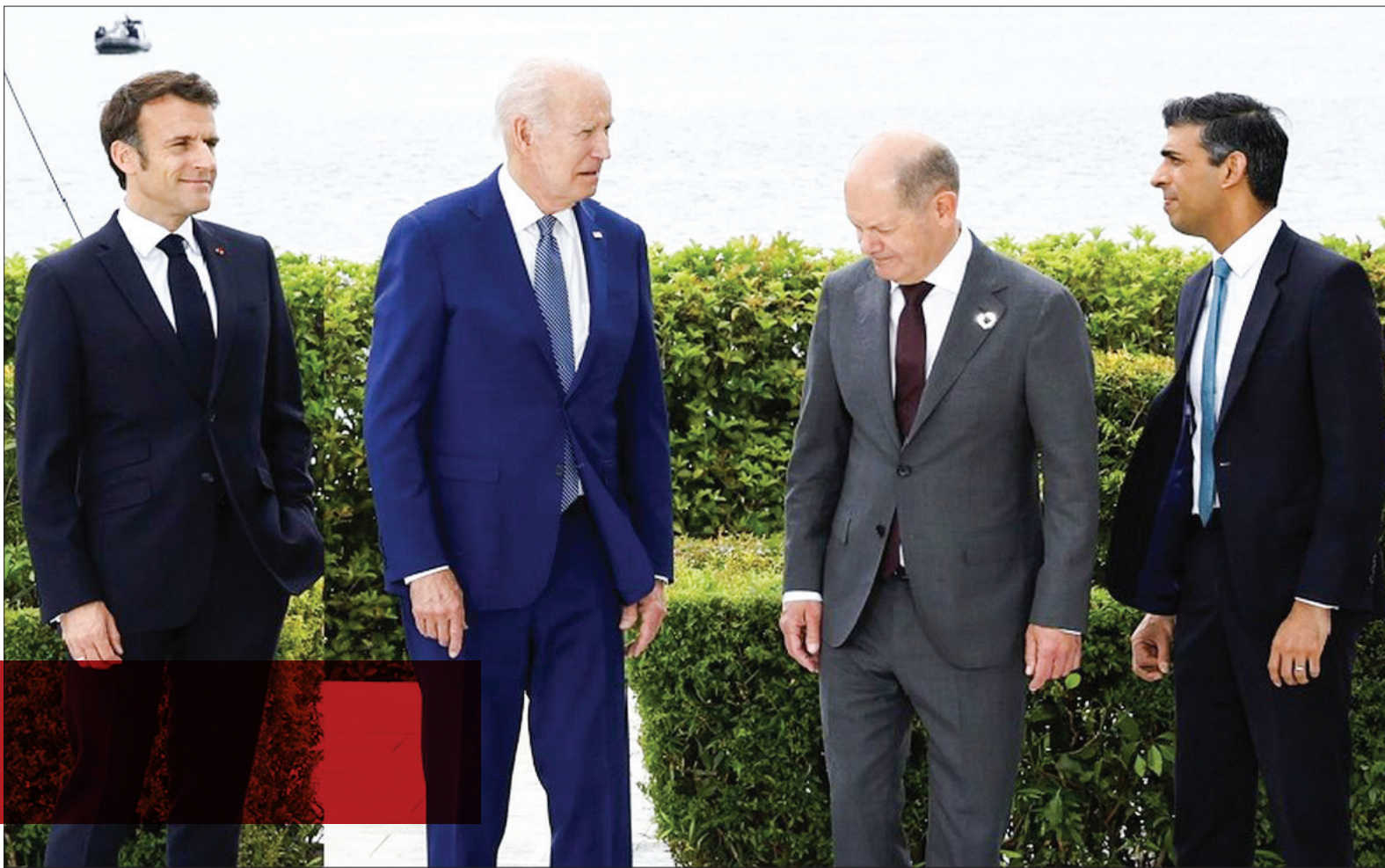

گزارش ویژه «فرهیختگان»: ایران و طرف غربی چه مسیری را برای مبادله طی کردند؟

اروپایی‌ها برخلاف مواضع رسانه‌ای در پشت صحنه دنبال مذاکرات هسته‌ای در نشست سازمان ملل هستند

درخواست اروپا برای مذاکره در نیویورک

صادق امامی
دبیرکرو بین‌الملل

این هفته و احتمالاً هفته آینده، روزهای سرنوشت‌ساز سیاست خارجی دولت سیزدهم است. شاید مهم‌ترین آن، سفر رئیس‌جمهور به نیویورک و سخنرانی در مجمع عمومی سازمان ملل و دیدارهای بسیار مهم سیدابراهیم رئیسی و تیم سیاست خارجی او-که به طور حتم دال مرکزی آن به احیای توافق هسته‌ای است- باشد. دو موضوع دیگر در این حوزه، پراهمیت تلقی می‌شود: «تصمیم سه کشور اروپایی برای حفظ تحریم‌های موشکی علیه ایران بعد از اکتبر» و «تبادل زندانیان ایران و آمریکا».

برخلاف سال گذشته، رئیسی امسال با دست پر به نیویورک سفر می‌کند. او سال گذشته در حالی به مجمع عمومی سازمان ملل رفت که در تهران و برخی شهرها، اعتراضاتی شکل گرفته بود. این اعتراضات با دخالت سرویس‌های امنیتی بیگانه و نقش آفرینی گروهک‌های تروریستی و معاندان و شبکه‌های داخلی آنها، به مجموعه‌ای از ناآرامی‌ها و اقدامات تروریستی علیه مردم و نیروهای انتظامی تبدیل شد. با تشدید ناآرامی‌ها، سرویس‌های امنیتی غربی بر پایه تحلیل غلط و پروپاگاندای رسانه‌ای، به این جمع‌بندی رسیده بودند که احتمالاً ایران نیز سرنوشتی همچون سوریه یا لیبی پیدا می‌کند. این جمع‌بندی، منجر به توقف مذاکرات هسته‌ای و هر اقدامی شد که معنای آن پذیرش جمهوری اسلامی بود. در چنین فضایی، جمهوری اسلامی استراتژی سیاست خارجی خود که مبتنی بر تعامل با همسایگان بود را پیگیری کرد و توانست خارج از چهارچوب هدایت، مدیریت و اطلاع غربی‌ها، با عربستان سعودی برای از سرگیری روابط به توافق برسد. بهبود روابط با ریاض، عضویت رسمی ایران در شانگهای در تیر ۱۴۰۲ و عضویت در بریکس آن هم در بازه‌ای کمتر از یکسال از تقاضا تا حصول نتیجه و همچنین سفرهای رئیس‌جمهور به آمریکای لاتین و آفریقای جنوبی، ضمن شکست استراتژی غربی علیه ایران، دستاوردهای سیاست خارجی دولت سیزدهم را به نمایش گذاشت. در چنین فضایی، رئیسی به نیویورک می‌رود. جزئیات دیدارهای رئیس‌جمهور با مقامات وزارت خارجه هنوز منتشر نشده است اما احتمالاً دیدارهایی بین مقامات ۳ کشور اروپایی و هیأت ایرانی در حاشیه مجمع عمومی سازمان ملل برگزار خواهد شد؛ دیدارهایی که متمرکز بر احیای توافق هسته‌ای خواهد بود.

موشک جواب موشک

موضوع مهم دیگر در حوزه سیاست خارجی دولت، عدم پایبندی ۳ کشور اروپایی به توافق برجام است. درحالی‌که قرار بود مطابق قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت سازمان ملل، محدودیت‌های اعمال شده درخصوص فعالیت‌های مربوط به موشک‌های بالستیک ایران، در سال هشتم توافق و در اکتبر ۲۰۲۳ منقضی شود، روز پنجشنبه جوزپ بورل، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا گفته که نامه‌ای از فرانسه، انگلیس و آلمان دریافت کرده که در آن اعلام شده آنها قصد ندارند تحریم‌های موشکی علیه ایران را بعد از ۱۸ اکتبر ۲۰۲۳ رفع کنند. ادعای مقامات این ۳ کشور، عدم پایبندی ایران به برجام از سال ۲۰۱۹ بوده است. با وجود حفظ این تحریم توسط این ۳ کشور و احتمالاً کشورهای همسو با آنها، سایر کشورهایی که مواضعی همسو با اروپا ندارند، با لغو خودکار تحریم‌ها، دیگر تعهدی به اجرای آن مفاد ندارند. البته بر پایه توافق هسته‌ای، ایران نیز موظف به تصویب پروتکل الحاقی در مجلس شورای اسلامی برای پذیرش بازرسی گسترده‌تر آژانس بین‌المللی انرژی اتمی از فعالیت‌های هسته‌ای خود بود اما به نظر اتحادیه اروپا از مدتی پیش این موضع را اعلام کرده بود و بر همین اساس نیز تهران هیچ اقدامی در راستای تصویب پروتکل الحاقی انجام نداد. با این وجود اما اکنون به دلیل بدعهدی طرف اروپایی، ایران قصد دارد مطابق حقوق خود ذیل مواد ۲۶ و ۳۶ برجام، «گام‌های جبرانی» را اتخاذ کند. این را وزارت خارجه در بیانیه‌ای اعلام کرد که روز پنجشنبه منتشر شد. وزارت خارجه بیانیه ۳ کشور اروپایی را «کاملاً خالی از منطق حقوقی» خواند و در توجیه آن نوشت که «ایران یک سال تمام به طرف‌های اروپایی برای جبران اقدام غیرقانونی آمریکا در خروج از برجام فرصت داد و پس از آن نیز گام‌های جبرانی خود را به منظور ارائه فرصت جبران به طرف‌های اروپایی و حفظ پنجره دیپلماسی، به صورت تدریجی آغاز کرد.» وزارت خارجه به طرف‌های اروپایی نسبت به «انجام» و «اتخاذ اقدامات تنش‌زا» که قطعاً مدیریت روابط فی‌مابین را «پیچیده» و بر روند همکاری‌ها از جمله در مذاکرات رفع تحریم‌ها «اثر منفی» خواهد گذاشت، هشدار داده است. با توجه به گزینه‌های متعدد روی میز ایران، نمی‌توان حدس زد «گام‌های جبرانی» تا چه میزان گسترده خواهد بود ولی لازم است

مذاکره بی‌سروصدا

دستگاه سیاست خارجی دولت رئیسی معتقد بود نباید همه چیز را به برجام گره زد و از همین رو ضمن تأکید بر تعامل گسترده با همسایگان، احیای توافق هسته‌ای را بدون ضریب دادن به آن در رسانه‌های داخلی در دستورکار خود قرار داد. حتی در جریان مذاکرات که طرف‌های غربی و به‌ویژه طرف روسی، دست به انتشار توییت‌های عجیب و غریب مبنی بر رسیدن یا نرسیدن به توافق می‌زد، از دودکش تیم مذاکره‌کننده هسته‌ای، نه دود سفید توافق سربرمی‌آورد و نه دود سیاه عدم توافق.

با همین دستورکار، مذاکرات در دولت سیزدهم پیگیری شد و در نهایت طرفین در زمستان ۱۴۰۰ به جمع‌بندی برای رفع تحریم‌ها رسیده اما چند مساله می‌بایست بین طرفین حل و فصل می‌شد.

۱. اولین مساله حل و فصل مسائل با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی بود. در ایران این مأموریت به سازمان انرژی اتمی سپرده شد تا مسائل فی‌ما بین را حل و فصل کند.

۲. مساله دوم، اصرار طرف غربی بر مذاکرات بعدی بود. این همان سناریویی بود که دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور سابق آمریکا به صورت عیان تر آن را دنبال می‌کرد و تلاش داشت مذاکرات موشکی و منطقه‌ای را نیز به برجام وصله‌پینه کند. ایران اما به صورت کامل مخالف جابجا گذاشتن غرب در برجام بود و

در نهایت نیز این موضوع را از دستورکار خارج کرد. جنگ روسیه و اوکراین در اسفند ۱۴۰۰، مذاکرات ایران و طرف اروپایی با مشارکت غیرمستقیم آمریکا را متوقف کرد. این وقفه، دستورکار اروپایی‌ها را تغییر داد و آنها را به سمت سیاسی‌سازی و اخلال در مذاکرات پیش برد چنانکه رافائل گروسسی، مدیرکل آژانس انرژی اتمی در گزارشی مدعی شد «تهران همکاری لازم با آژانس را ندارد.» او از تهران خواسته بود که برای حل مسائل باقی‌مانده، باید «فورا» همکاری کند و گزینه این نهاد بین‌المللی نمی‌تواند تضمین کند که برنامه هسته‌ای این کشور منحصرالصاح آمیز است.

گزارش آژانس منجر به قطعنامه شورای حکام علیه ایران در ۱۹ خرداد ۱۴۰۱ شد. در واکنش به این سیاسی‌سازی، ایران ۲۷ دوربین و یک سری تجهیزات از جمله وسایل اندازه‌گیری آنلاین غنی‌سازی را جمع‌آوری و اعلام کرد «اگر طرف‌های مقابل به تعهدات خود بازگردند، این امکان وجود دارد که این وسایل و دوربین‌ها مجدداً کار خود را آغاز کنند.» در میانه تابستان سال گذشته «اترک» مورا، هماهنگ‌کننده اتحادیه اروپا به ایران سفر کرد و بر مبنای توافق اسفند ۱۴۰۰، پیش‌نویسی را به ایران ارائه داد. مذاکرات ایران در حاشیه مجمع عمومی سازمان ملل، در این باره با مورا ادامه داشت و ایران نیازمند تضمین‌های قابل توجه در توافق بود. اصرار ایران منجر به پذیرش این موضوع از سوی مورا شد.

ایران برای نشان دادن جدیت خود، نخستین گام خود را بلافاصله پس از ۱۸ اکتبر، ۲۶ مهرماه بردارد.

تبادل در مرحله نهایی

احتمالاً تا زمان انتشار این گزارش یا شاید کمتر از ۲۴ ساعت پس از آن، بانک مرکزی قطر به بانک مرکزی ایران اعلام خواهد کرد که مبلغ یوروی پول‌های بلوکه‌شده ایران در کره جنوبی را به یورو دریافت کرده است تا پس از آن روند تبادل زندانیان بین ایران و آمریکا آغاز شود.

تبادل زندانیان یکی از دستاوردهای قابل تأمل دستگاه دیپلماسی دولت یازدهم است. ۲۵ مرداد ماه «فرهیختگان» در یادداشتی با عنوان «ادامه تبادل به شرط رفتار آمریکا» نوشت که «احتمالاً این مذاکرات ادامه دار خواهد بود اما اینکه به توافق منجر خواهد شد یا خیر، به رفتار آمریکایی‌ها در جریان توافق اخیر مرتبط است.» همین اتفاق نیز گویا افشاد و با وجود توافق طرفین بر تبادل ۴ زندانی، در نهایت دو طرف با تبادل ۵ زندانی موافقت کردند.

این زندانیان قرار بود در اسفند ماه سال ۱۴۰۰ و در جریان مذاکراتی که منجر به آزادی نائین زاغری و نوشه آشوری شد، آزاد شوند اما طرف آمریکایی دو موضوع را مطرح کرد که مانع تبادل زندانیان شد؛ ۱- تا زمانی که بر سر موضوع هسته‌ای توافقی صورت نگیرد، این کار انجام نخواهد شد و ۲- اموال ایران پس از تبادل آزاد خواهد شد. در دولت سابق نیز طرف غربی، آزادسازی دارایی‌های ایران در کره را منوط به آزادی محکومان به جاسوسی در ایران کرده بود. این اتفاق نینفاد و پرونده در دولت سیزدهم در دستورکار قرار گرفت. تیم مذاکره‌کننده ایرانی در پیگیری‌های خود علاوه بر اموال بلوکه‌شده، آزادی ایرانیانی که به اتهام واهی دوزخ تحریم‌ها در آمریکا به مشکل خورده بودند را نیز در دستورکار قرار داد. شرط و شروط طرف غربی و مخالفت ایران در نهایت باعث شد تا روند این مذاکرات با وقفه همراه شود. در نهایت اواسط سال گذشته طرف آمریکایی که راهی جز پذیرش خواسته ایران نداشت، پذیرفت خارج از توافق هسته‌ای، تبادل انجام شود. رابینو‌های پشت پرده قطری‌ها با ایران و آمریکا با پذیرش پرداخت هزینه تبدیل وون کره شمالی به یورو از سوی این کشور، دوچه را تبدیل به محل تبادل زندانیان کرد. اکنون ایران منتظر نامه‌هایی است که باید قطر به بانک مرکزی ایران مبنی بر وصول وجوه و امکان استفاده از آن ارسال کند تا پس از آن زندانیان آمریکایی به قطر منتقل شوند و تبادل انجام شود. البته در خلال این مذاکرات، ایران علاوه بر دارایی‌هایش در کره جنوبی، بخشی از دارایی‌هایش در عراق را نیز آزاد کرد. این وجوه که به بانک‌های عمانی انتقال پیدا کرده است، در حال حاضر آماده استفاده در موارد مورد نیاز است.

قرار بود مذاکرات برای نهایی شدن ادامه پیدا کند اما اعتراضاتی که در ایران با دخالت‌های خارجی و حمایت همان کشورهایی که پای میز مذاکره بودند، به ناآرامی‌هایی بی‌پایان تبدیل شد، مجدد حصول نتیجه را به تعویق انداخت و کار تا جایی پیش رفت که حتی گفته شد مذاکرات از دستورکار خارج شده است. این وضعیت تا زمان بازگشت آرامش به کشور ادامه داشت. این موضوع و دو اتفاق دیگر یعنی تغییر در ترکیب بندی آشپزهای غنی‌سازی که طرف غربی مدعی بود بدون نظارت بازرسان انجام گرفته و دیگری پیدا شدن ذرات اورانیوم غنی‌سازی شده با خلوص ۸۳.۷ درصد. پس از این‌ها بود که طرف اروپایی مجدداً پای میز مذاکره آمد اما برای کارکرد داخلی، موضوعات غیرمرتبط را نیز در مذاکرات با طرف ایرانی مطرح می‌کرد. به هر صورت مذاکرات منجر به حصول توافق نشد ولی ایران در این مدت توانست ضمن گسترش تعامل با همسایگان و احیای روابط با عربستان سعودی و عضویت در شانگهای و بریکس، در حوزه اقتصادی نیز موفقیت‌هایی کسب کند و رکورد قابل توجهی در فروش نفت و بازگشت پول به کشور را ثبت کند. مجموع این شرایط، توافق تبادل زندانیان و توانمندی‌های هسته‌ای تهران باعث تغییر رویکرد اروپایی‌ها نسبت به ایران شده است.

مذاکره در حاشیه مجمع عمومی سازمان ملل

در یک سال گذشته بسیاری از مقامات اروپایی به ویژه از آلمان و فرانسه به تهران سفر کرده و با مقامات ایرانی دیدار و گفت‌وگو کرده‌اند. در این مدت گفت‌وگوهای بی‌شمار تلفنی نیز بین طرفین برقرار بوده است اما طرفین جزئیاتی از آن را تاکنون افشا نکرده‌اند. این مذاکرات به طور حتم در حاشیه مجمع عمومی سازمان ملل دنبال خواهد شد. پیش‌تر سایت «اصحاح‌مدیا» در بریتانیا به نقل از کسانی که آنها را «منابع آگاه» می‌خواند نوشت که «تلاش‌هایی برای برگزاری نشست در نیویورک بین ایران و سایر اعضاکنندگان این توافق هسته‌ای یعنی بریتانیا، فرانسه، آلمان، چین و روسیه در دست انجام است. اگر این نشست برگزار شود ممکن است به تقویت تعامل نوظهور ایران و آمریکا کمک کند.» به نظر می‌رسد مبنای این مذاکرات، سند موسوم به «سند سی‌تا‌م» باشد که سند نهایی شده در جریان مذاکرات علی باقری و اتریکه مورا در تابستان سال گذشته بوده است. این سند همان پیش‌نویس توافق احیای برجام است که پاییز گذشته روی میز طرفین بود اما ناآرامی‌های ایران باعث شد تا طرف غربی آن را از دستورکار خارج کند و متمرکز بر ناآرامی‌ها در ایران شود. حالا به نظر می‌رسد این سند که مبنای مذاکرات است در دستورکار قرار می‌گیرد اما به طور حتم برای توافق نهایی نیازمند به روزرسانی‌هایی به ویژه در باره تحریم‌هایی خواهد بود که در طول یک سال گذشته از سوی کشورهای غربی علیه ایران اعمال شده است.

نوبت دوم

آگهی ارزیابی کیفی مناقصه

موضوع: بازسازی و بهسازی ساختمان اداری بهداشت و درمان هرمگان
سازمان بهداشت و درمان صنعت نفت
شرکت ملی نفت ایران
سازمان بهداشت و درمان صنعت نفت

داشتن توانایی ارائه تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار به مبلغ ۴/۵۵۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال مطابق ضوابط اعلامی از سوی کارفرما و قابل استعلام از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، طبق تصویب نامه شماره ۱۱۳۴۰۲/ت/۵۰۶۵۹ هـ مورخ ۱۳۹۴/۰۹/۲۲ هیات محترم وزیران

لازم به ذکر است مناقصه‌گران در صورت عدم عضویت قبلی در سامانه مذکور، می‌بایست مراحل ثبت‌نام در سایت فوق و دریافت گواهی امضاء الکترونیکی جهت شرکت در مناقصه و دریافت اسناد را به انجام رسانند.

مهلت دریافت استعلام ارزیابی کیفی مناقصه‌گران در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد): ۷ روز پس از چاپ نوبت دوم آگهی روزنامه

مهلت تحویل استعلام ارزیابی کیفی مناقصه‌گران در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد): ۱۴ روز پس از اتمام مهلت دریافت

اسناد و مدارک مناقصه بین شرکت‌های واجد شرایط که به تشخیص مناقصه‌گذار حداقل امتیاز کیفی را کسب می‌نمایند توزیع خواهد گردید.

بدیهی است ارائه مدارک فوق‌الذکر هیچ‌گونه حقی را جهت مناقضیان برای شرکت در مناقصه ایجاد نخواهد کرد. مناقضیان می‌توانند در صورت نیاز به اطلاعات بیشتر درخصوص اسناد مناقصه، شرایط و مسائل مالی یا تلفن ۰۲۱-۸۸۹۴۰۰۰ یا بیشتر درخصوص سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد)-۰۲۱۱۲۵۶ تماس حاصل نمایند.

شماره شناسه ۱۵۶۵۷۸۶

روابط عمومی سازمان بهداشت و درمان صنعت نفت
www.shana.ir - www.pih.ir

آگهی مزایده

نوع خودرو	مدل	رنگ	نوع سوخت	میزان سپرده شرکت جی‌ال‌ایکس
سورای پژو ۲۰۵	۸۸	مشکی متالیک	دوگانه‌سوز	۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال

دانشگاه آزاد اسلامی واحد بندرانزلی در نظر دارد نسبت به فروش یک دستگاه خودروی مشروح ذیل از طریق مزایده عمومی اقدام نماید.

مناقضیان می‌توانند پس از واريز مبلغ ۲۰۰۰،۰۰۰ ریال (غیر قابل استرداد) به حساب شماره ۰۲۲۴۲۷۲۹۳۰۴ به نام دانشگاه آزاد اسلامی واحد بندرانزلی نزد بانک ملی، نسبت به دریافت فرم شرکت در مزایده اقدام نمایند و حداکثر به مدت ۱۰ روز کاری از تاریخ درج آگهی نسبت به تحویل بسته پیشنهادی خود در دو پاکت الف و ب به نشانی بندرانزلی- طالب‌آباد دانشگاه آزاد اسلامی واحد بندرانزلی کد پستی ۷۸۱۱-۴۳۱۳۱۳ طبقه سوم امور اداری یا حوزه عمرانی اقدام نمایند.

در ضمن هزینه چاپ این آگهی و کارشناسی خودرو بر عهده برنده مزایده بوده و دانشگاه در رد یا قبول پیشنهادات مختار است. تلفن تماس ۰۵-۱۳۶۳۴۰۱۶۳۱-۵ داخلي ۱۶۱

روابط عمومی دانشگاه آزاد اسلامی واحد بندرانزلی

روزنامه فرهیختگان
صدای‌تخبگان
نگاه‌جوانان
FARHIKHTEGAN

فرهنگستان

FARHIKHTEGANONLINE
WWW.FDN.IR
FARHIKHTEGANDAILY

